

धोरण : ७

संस्कृत

पाठ : ७

सूक्त्यः
स्वाध्याय

પ્રશ્ન :- 1 નીચે આપેલ સુકતિઓ પૂર્ણ કરો :

(1) ક્રિયાં વિના ।

➤ જ્ઞાનં ભારઃ ક્રિયાં વિના

(2) મિત્રપરીક્ષા ।

➤ આપદિ મિત્રપરીક્ષા।

(3) લભતે જ્ઞાનમ્।

➤ શ્રદ્ધાવાન્ લભતે જ્ઞાનમ્ ।

(4) बलं तस्य ।

➤ बुद्धिः यस्य बलं तस्य ।

(5) धर्मसाधनम् ।

➤ शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् ।

પ્રશ્ન :- 2 આ પ્રમાણેની ત્રણ સૂક્તિઓ શોધીને લખો :

(1) યત્ર નાર્યસતુ પૂજ્યનતે રમન્તે તત્ર દેવતાઃ ।

(જ્યાં નારીઓ આદર મેળવે છે ત્યાં દેવો નિવાસ કરે છે.)

(2) નાસ્તિ વિધ્યાસમં ચક્ષુઃ ।

(વિદ્યા સમાન નેત્ર નથી.)

(3) સર્વતીર્થમયી માતા સર્વદેવમયઃ પિતા ।

(મા સર્વતીર્થસ્વરૂપ છે; પિતા સર્વદેવયુક્ત છે.)

પ્રશ્ન :- 3 'શ્રદ્ધાવાન્ લભતે જ્ઞાનમ્' સૂક્તિ સમજાવો.

શબ્દાર્થ : શ્રદ્ધાવાન્ - શ્રદ્ધાવાળો પુરુષ; જેને પોતાનામાં
વિશ્વાસ હોય તેવો માણસ. લભતે – મેળવે છે,
પ્રાપ્ત કરે છે.

ભાષાંતર : શ્રદ્ધાવાળો (આત્મવિશ્વાસવાળો) માણસ જ્ઞાન
પ્રાપ્ત કરે છે.

ભાવાર્થ : જે વ્યક્તિમાં શ્રદ્ધા કે આત્મવિશ્વાસ (Self-confidence) હોય છે તે વ્યક્તિ જ પોતાના ગુરુ પાસેથી જ્ઞાન મેળવી શકે છે. શ્રદ્ધા મનુષ્યને આંતરિક શક્તિ આપે છે. શ્રદ્ધા દ્વારા કઠિન જ્ઞાન પણ વ્યક્તિ સુગમતાથી પ્રાપ્ત કરી શકે છે. શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતામાં કહ્યું છે કે 'યો યચ્છ્રદ્ધઃ સ એવ સઃ' અર્થાત્ જેની જેવી શ્રદ્ધા હોય છે તે તેવો જ બને છે. આમ, ગુરુમાં કે તત્ત્વમાં શ્રદ્ધા ધરાવતો માણસ જ સાચું જ્ઞાન મેળવી શકે છે.

પ્રશ્ન :- 4 જન્મભૂમિ વિશે સૂક્તિમાં શું કહેવામાં આવ્યું છે? પાંચ વાક્યો ગુજરાતીમાં લખો.

- જે ધરતી પર આપણો જન્મ અને ઉછેર થયો હોય અને જ્યાં આપણું જીવનઘડતર થયું હોય તે ધરતી, તે જન્મભૂમિ આપણી ‘માતા’ છે. તે જન્મભૂમિની રક્ષા કરવી એ આપણું પવિત્ર કર્તવ્ય છે. જન્મભૂમિ ખાતર પોતાના પ્રાણોની આહુતિ આપી દેવા પણ તત્પર રહેવું જોઈએ.

અંગ્રેજોના શાસનમાંથી દેશને આઝાદ કરાવવા માટે
લોકમાન્ય તિળક, ગાંધીજી, નહેરુ અને સરદાર પટેલ જેવા
દેશભક્તોએ અનેક કષ્ટો ભોગવ્યાં હતાં.

Thanks

For watching